

treba; od gospoda pa se po pravici tirja, da je zmožen še družih jezikov, kakor kmet, kateremu oralo in sekira ne pripusti dolgo posedati po šolskih klopéh, ako hoče živeti. Naš kmet toraj ne more biti v viših šolah izšolan; če je pa izšolan očetov sin, je pa gospod, ako se ni skazil, — za župana pa pri volitvi zopet pride na vrsto „čist kmet“, ki mora prevzeti to častno službo, sicer se natakne na §., ki mu veleva: „100 goldinarjev plačaj!“ Ker jih pa kar tako po nedolžnosti plačati ne more, vkloni se v silo, postane župan, dela kolikor more po najboljši vesti, in predno je potekla njegova doba, je tepen za več kot 2krat 100 gold. Gospodje uradniki so plačani in dobro plačani za vsako delo in za vsako pot, imajo letno plačilo in še povrh popotne dnine; njim je vse eno, naj se jim dá v roke delo v nemškem ali slovenskem jeziku, uradnija ima delavcev, kolikor hoče, — kako tedaj se more in se sme izgovarjati, da ne more vsacemu posebej postrezati?

Po vsi Ljubljanski okolici so prebivavci slovenski in župani Slovenci, al ni tedaj naravno, da bi c. kr. okrajno glavarstvo slovenščini ne dalo le prednosti, temuč edino veljavnost, in da bi še župana, ki nemško uradovanje za Slovenca tirja, resnobno zavrnilo, rekši mu, da to je narobe svet.

Vprašamo menda po pravici: Je li dolžan župan, ki ne more 100 gold. plačati zato, da bi župan ne bil, na stotine dopisov nositi po pol ure ali celo uro daleč kazat čez leto in dan, da dobi človeka prijaznega, ki mu pošteno vé razložiti, kaj je to v domačem jeziku? Je li dolžan župan Slovenec žrtvovati toliko časa pa toliko krivice delati svoji družini, in za zamujeno delo pri kmetiji delavcev za svoj denar najemati? Kje se dajejo bolj krivični davki, kakor jih je dajati prisiljen župan, ako hoče tirjatvam Nemcev zadostovati?

Gosposka zato študira, da si vé pomagati. Kmet si po svojem tako-le pomaga: če je slabe vole kupil, zabarantá jih za druge, naj bo dobiček ali zguba; ako eden ne vleče, vpreže dva; — tako kmet, ki ni študiral. In gospôda se bo izgovarjala pred kmetom, da ne more izpeljati iz klanca!

Bodi si pa že kakor si hoče, gotovo je to, da tudi trezen kmet vé, kaj je prav; zato podpisana županija, ki dobro čuti, da tako ni prav, kakor je zdaj, opiraje se na 19. §. postave in na resno voljo Njih Veličanstva, ponižno prosi: naj sl. deželni zbor blagovoli pripomagati, da uradnije, ki imajo s slovenskimi županijami opraviti, občujejo z njimi v domačem slovenskem jeziku.“

Županstvo Želimeljsko v Kladi.

Jože Janežič, župan. Anton Virant, Janez Mavec, Fr. Železnikar, svetovalci, — France Glavan, France Mihle, France Virant, Jože Mavec, Jože Podržaj, Jože Purkrat, Andrej Lišnek, odborniki.

Mnogovrstne novice.

* Tudi južna železnica, to je, tista železnica, ki v Trst pelje, je po čudno skritih potih iz državne železnice postala privatna in je slovela za najbolj premožno železnico, ima svoj denarni polom. Kako je tako daleč zabredla, da ima zdaj 1.128 milijonov frankov dolgá, — da akcije zdaj že branjevcem na funte prodajajo, akoravno so v začetku veljale za 200 gold., — da ima družba Avstriji še plačati 101 milijon frankov dolgá, — da se je prvi akcijski kapital 150 milijonov goldinarjev skrčil na 75 milijonov? — Vse to ima železnica, kakor „Glas“ na drobno razlaga, zahvaliti glasovitemu milijonarju Rotšildu, ki je pri južni želez-

nici zaslužil umazanih 80 milijonov frankov. Pa kako je to prišlo? Rotšildi so imeli večino delnic (akcij), akcije so obetale veliko obresti, delničarji so obresti zahtevali, kasa denarja ni imela, toraj — vzemimo na posodo zopet pri — Rotšildu. On je denar rad dal, vedel je, čemu. Rotšildi so skrbeli, da so imele delnice precej visoko veljavo, akcije visoke vrednosti se pa lahko oddajo, in tako so Rotšildi oddali akcije po visoki ceni, spravili nekoliko milijonov v judovski žep in bogatin je zopet bolj obogatel, revež bolj ubožal. Tudi to je sad narodne ekonomije-sleparije v Avstriji, kateri oče bil je — minister Bruck!

Naši dopisi.

V Gorici 4. julija. — Naj se silim, kakor hočem, ne morem najti tvarine za eno pošteno korespondencijo. Ko bi hotel zrak bičati z neslanim — znabiti tudi preslanim — modrovanjem, napolnil bi lahko več ko eno polo papirja, ali to se mi ne ljubi — že zarad toplote ne. Sicer pa do prave suhe poletne toplote nismo še prišli letos; vsak dan skoraj imamo dež in vsak hip je polje zdaj tû, zdaj tam v nevarnosti, da ga toča ne pobije. Preteklo sredo smo imeli hudo vreme. V Št. Petru ($\frac{1}{2}$ ure od tod) je strela ubila nekega hlapca Č., stoječega na vratih. Na vratih ne stati — si je mislil drugi kmet blizo Kviškega (v Brdih) — in umaknil se v kot za ognjišče; ali viš-jo strela: švignila je po dimniku doli in stari mož je znabiti že umrl; — tako hudo ga je zadela. — Eno ali poldrugo uro od Gorice proti jugoizhodu (med Bukovico in Vogerskim menda) je ciganska mati cigansko dejanje doprinesla: zadavila je z ruto novorojeno dete in položila ga v grm. — V 2 laških vaséh pa so ljudje bili priča neljubih prizorov iz zakonskega življenja. V enem kraji je mož ženo ubil, v drugem pa je žena pijanega moža pahnila, da se je po stopnjicah doli zvrnil in koj mrtev obležal. Imate li dovolj napredka? — Tombola 29. u. m. je znesla zavoljo neugodnega vremena samih 774 gold. čistega dobička (stroški in takse znašajo 566 gold.; ti so se morali od 1340 gold. dohodka odbiti). — Deželni glavar Fr. grof Coronini, kterege je „Isonzo“-va stranka v mestno starešinstvo izvolila, in ki ni dolgo časa hotel nič vedeti o tem, da bi izvolitev sprejel, prišel je na zadnje vendar k seji. Gosp. grof bo brž ko ne naš prihodnji župan. — Prevzv. gospod knezo-nadškof so šli birmavat v Lahe, kjer ostanejo od 4–7. t. m.*)

Iz Kočevskega 19. junija. (Živinoreja. Sadjereja.) V „Novicah“ sem bral, da bo jeseni v Postojni dražba plemenskih goved. Kako je pa to, da se sl. odbor c. k. kmetijske družbe nas Kočevarjev nikdar ne spomni? kaj pa dela naša podružnica? ali se ona nič ne oglasi? Naši kraji so, po moji pameti, vsi sposobni za živino Pincgavskega rodú, in več posestnikov sem že čul, da bi si radi vsaj takega bika preskrbeli. Ali bi ne bilo prav, ko bi sl. c. k. kmetijska družba kaj take živine nakupila in jo nekaj tudi v Kočevje na dražbo dala? Pahišna trgovina (havziranje) je čedalje slabeja in menda jej poje že mrtvaški zvon; treba bo Kočevarjem do časa misliti na drug zaslužek; polje ne more tû kmeta rediti, al s živino bi se tû dobro opravilo, zato pa je treba preskrbeti si dobro tuje pleme ali vsaj zboljšati domače. Ravno tako bi sadjereja ljudém lahko lepe denarce vrgla; al tudi ta je zanemarjena, dasiravno se sadje, kjer ga imajo, večidel dobro obnaša. Tu pa tam

*) Mislimo, da smo, gledé na današnje novice, tudi v Vašem smislu ravnali izpustivši konec. Vred.